

Ei-sitovat ohjeet kampaamoalalle

Kesäkuu 2021

EUROOPAN KOMISSIO

Työllisyys-, sosiaali- ja osallisuusasioiden pääosasto
Työolojen ja työmarkkinavuoropuhelun osasto
Työterveyden ja -turvallisuuden yksikkö
Euroopan työterveys- ja työturvallisuusvirasto
Euroopan komissio
B-1049 Bryssel

Sähköposti: EMPL-C2-UNIT@ec.europa.eu

Ei-sitovat ohjeet kampaamoalalle

Käsikirjoitus on valmistunut kesäkuussa 2021

Tämä asiakirja on laadittu Euroopan komissiolle, mutta se kuvastaa vain tekijöidensä mielipiteitä eikä Euroopan komissio ole vastuussa tämän julkaisun käytön mahdollisista seurauksista. Lisätietoa Euroopan unionista on saatavilla internetissä (<http://www.europa.eu>).

Luxemburg: Euroopan unionin julkaisutoimisto, 2022

© Euroopan unioni, 2022

Euroopan komission asiakirjojen uudelleenkäytön säännöistä säädetään 12. joulukuuta 2011 annetussa komission päätöksessä 2011/833/EU (EUVL L 330, 14.12.2011, s. 39).

Jollei toisin mainita, tämän asiakirjan uudelleenkäyttö on sallittua Creative Commons Attribution 4.0 International (CC-BY 4.0) -lisenssin mukaisesti (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). Tämä tarkoittaa sitä, että uudelleenkäyttö on sallittua, jos lähde mainitaan asianmukaisesti ja mahdollisesti tehdyt muutokset merkitään.

Sellaisten osien käyttö tai jäljentäminen, jotka eivät ole Euroopan unionin omaisuutta, saattaa edellyttää lupaa suoraan asianomaisilta oikeudenhaltijoilta.

FI PDF ISBN 978-92-76-42366-9

doi: 10.2767/960131

KE-01-21-346-FI-N

Sisällysluettelo

Johdanto	6
1. Yleinen riskinarviointi.....	7
1.1. Oikeuskehys: direktiivi 89/391/ETY	7
1.2. Riskit ja seuraukset.....	7
1.3. Riskinarviointi: väline riskien hallinnan määrittämiseksi.....	9
2. Työterveyteen ja -turvallisuuteen liittyvät erityispiirteet kampaamoalalla	12
2.1. Työpaikka	12
2.2. Koulutus.....	13
2.3. Tuki- ja liikuntaelinsairaudet	13
2.3.1. Työpaikan suunnittelu ja hyvät työvälineet	14
2.4. Ihotaudit.....	15
2.4.1. Ennaltaehkäisy- ja suojatoimenpiteet.....	15
2.5. Hengityselinvaivat.....	17
2.6. Työpaikan melusta johtuva tinnitus, kuulovaurio ja väsymys	18
Hyödyllisiä linkkejä	19

Johdanto

Kampaamoalalle laaditut ei-sitovat ohjeet ovat osa yhdessä sovittuja toimenpiteitä, joilla tuetaan kampaamoalan työterveyden ja -turvallisuuden suojelua koskevan EU:n puitesopimuksen itsenäistä täytäntöönpanoa.

Työllisyys-, sosiaali- ja osallisuusasioiden pääosasto on laatinut tämän luonnoksen työmarkkinaosapuolten kanssa 26. maaliskuuta 2019, 5. joulukuuta 2019, 15. syyskuuta 2020, 2. joulukuuta 2020 ja 29. maaliskuuta 2021 pidetyissä kokouksissa käytyjen keskustelujen johtopäätösten mukaisesti.

Luonnos sisältää kaikki työmarkkinaosapuolten olennaisina pitämät seikat. Niitä kaikkia ei kuitenkaan ole käsitelty syvällisesti, jotta ohjeet pysyisivät lyhyinä ja yksinkertaisina.

Tämä julkaisu päätettiin kohdentaa kansallisille hallintoviranomaisille (myös kansallisille työsuojeluviranomaisille), joiden on puolestaan mukautettava ohjeita tarpeen mukaan niin, että ne tavoittavat tehokkaasti oman maansa yksittäiset kampaajat ⁽¹⁾.

Ohjeiden sisältö perustuu pitkälti työmarkkinaosapuolten toimittamiin viiteasiakirjoihin.

On ilmeistä, että työterveydellä ja -turvallisuudella sekä erityisesti niiden keskeisellä säännöllä – yleisillä ennaltaehkäisyperiaatteilla – on nykyisin suurempi merkitys kuin koskaan ennen. Siksi näissä ohjeissa on sovitun sisällön lisäksi tietoa ohjeista, jotka koskevat covid-19-pandemian aiheuttamiin haasteisiin vastaamista työpaikalla.

⁽¹⁾ Näistä ohjeista voi olla hyötyä myös muille Euroopan unionin ja jäsenvaltioiden organisaatioille, toimielimille, työryhmille ja komiteoille.

1. Yleinen riskinarviointi

1.1. Oikeuskehys: direktiivi 89/391/ETY

Toimenpiteistä työntekijöiden turvallisuuden ja terveyden parantamisen edistämiseksi työssä 12. kesäkuuta 1989 annetussa neuvoston direktiivissä 89/391/ETY ⁽²⁾ (puitedirektiivi) asetetaan työnantajille (myös kampaamoalan työnantajille) useita velvoitteita. Direktiivin 5 artiklan mukaan työnantajan velvollisuutena on huolehtia työntekijöiden turvallisuudesta ja terveydestä kaikissa työhön liittyvissä tilanteissa. Tältä osin 6 artiklassa täsmennetään, että työnantajan on velvollisuksiensa mukaisesti toteutettava tarvittavat toimenpiteet työntekijöidensä turvallisuuden ja terveyden suojelemiseksi, mukaan lukien työssä esiintyvien vaarojen ehkäisy, tiedottaminen ja kouluttaminen sekä tarvittavien järjestelyjen ja keinojen tarjoaminen.

Kaikilla työpaikoilla, myös kampaamoissa, on hyvin tärkeää noudattaa yleisiä ennaltaehkäisyperiaatteita. Näihin periaatteisiin kuuluu useita sääntöjä, jotka koskevat muun muassa vaarojen välttämistä, vaarojen torjuntaa niiden alkulähteellä sekä vaarojen arviointia, kun niitä ei voida välttää. Näiden periaatteiden mukaisesti työnantajan on tehtävä riskinarviointi, jossa otetaan huomioon yritystoiminnan luonne.

Toinen työterveyden ja -turvallisuuden kannalta hyvin tärkeä periaate koskee korvaamista, mikä tarkoittaa tässä yhteydessä velvoitetta suosia kosmeettisia valmisteita ⁽³⁾, jotka suojaavat työntekijöiden terveyttä ja turvallisuutta eniten. Jos korvaaminen ei ole mahdollista, työnantajan on käytettävä sellaisia kosmeettisia valmisteita, jotka aiheuttavat mahdollisimman vähäisen altistuksen (kuten kaksikammioiset annostelijat ja pastamaiset ja raemaiset aineet).

On kuitenkin pantava merkille, että edellisissä kappaleissa kuvataan vähimmäisvaatimukset sellaisina kuin ne vahvistetaan puitedirektiivissä ja muissa sovellettavissa direktiiveissä ja että jäsenvaltiot saavat asettaa tai soveltaa tiukempia vaatimuksia. Toisin sanoen jäsenvaltiot voivat päättää, mitkä ratkaisut sopivat parhaiten niiden tilanteeseen, kunhan Euroopan unionin vähimmäisvaatimukset täyttyvät. Siksi henkilöiden, jotka käyttävät näitä ohjeita jäsenvaltioissa, on tutustuttava ensin kansallisiin sääntöihin, joilla puitedirektiivi ja muut sovellettavat direktiivit pannaan täytäntöön kansallisessa lainsäädännössä.

1.2. Riskit ja seuraukset

Kampaajat altistuvat työpaikoillaan **erilaisille riskitekijöille**, jotka voivat aiheuttaa kipua, sairauksia tai tapaturmia.

Suurin osa kampaajista on (usein synnytysikäisiä) naisia. Raskaana olevien naisten työehtoihin sovelletaan Euroopan unionin lainsäädäntöä ja erityisesti **direktiiviä 92/85/ETY** ⁽⁴⁾ sekä kansallista lainsäädäntöä ja työehtosopimuksia. EU:ssa

⁽²⁾ EYVL L 183, 29.6.1989, s. 1.

⁽³⁾ Kosmeettisista valmisteista säädetään kosmeettisista valmisteista 30. marraskuuta 2009 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1223/2009, sellaisena kuin se on muutettuna (EUVL L 342, 22.12.2009, s. 59). Asetuksen säännösten mukaisesti vastuuhenkilön (esimerkiksi valmistajan, maahantuojan tai jakelijan) on varmistettava kunkin markkinoille saatetun kosmeettisen valmisteiden osalta, että kyseessä oleva valmiste on tässä asetuksessa säädettyjen asiaankuuluvien vaatimusten mukainen. Kampaamoissa käytettyjen valmisteiden on oltava asetuksen mukaisia.

⁽⁴⁾ Neuvoston direktiivi 92/85/ETY, annettu 19 päivänä lokakuuta 1992, toimenpiteistä raskaana olevien ja äskettäin

työnantajien on otettava työtä suunnitellessaan ja organisoidessaan huomioon erityiset työterveys- ja työturvallisuusvaatimukset, jotka koskevat raskaana olevia, hiljattain synnyttäneitä ja imettäviä työntekijöitä (4 artiklan 1 ja 5 kohta). Työnantajan on noudatettava mahdollisia tiukempia kansallisia säädöksiä sekä arvioitava, voiko raskaana oleva nainen hoitaa tehtäviä tietyissä työolosuhteissa. Edellä mainitun direktiivin liite I sisältää esimerkinomaisen luettelon aineista, prosesseista ja työoloista 4 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun arvioinnin tekemistä varten, ja liite II sisältää puolestaan esimerkinomaisen luettelon 6 artiklassa tarkoitetuista aineista ja työoloista (kosmeettisissa valmisteissa kielletyt aineet).

Työssä ilmenevät vaarat voivat johtua eri syistä, joita ovat muun muassa kampaajan toiminta, hänen käyttämänsä tekniikat, työn organisointi ja työpaikan suunnittelu. Työkäytäntöihin ja ympäristötekijöihin, jotka voivat vaarantaa kampaajan terveyden ja turvallisuuden, kuuluvat muun muassa

- märillä käsillä tehtävä työ
- kosmeettisten valmisteiden käyttö
- terien ja terävien välineiden käyttö
- pitkäaikainen seisominen
- pitkäaikainen työskentely kumarassa
- työskentely ilman suojarusteita tai niiden vääränlainen käyttö
- valmisteiden käyttö väärällä tavalla (esimerkiksi se, ettei tiivistettyjä valmisteita, kuten sampoota tai värivalmisteita, laimenneta ohjeen mukaisella tavalla)
- työskentelyasentojen ja työtehtävien yksipuolisuus
- työskentely ahtaissa tiloissa
- huonosti huollettujen laitteiden käyttö
- huono valaistus
- vetoisuus tai lämpötilan vaihtelut
- melu
- valmisteiden (kuten kosmeettisten valmisteiden, pullojen, suihkepullojen tai säiliöiden) epäasianmukainen säilytys (muualla kuin kuivassa, viileässä tai huoneenlämmössä).

Nämä vaaratekijät voivat aiheuttaa **vakavia sairauksia**. Esimerkiksi pitkäaikainen työskentely rasittavassa asennossa yhdistettynä toistuviin liikkeisiin voi aiheuttaa kipua käsissä, hartioissa, selässä, säärissä (suonikohjut) ja jaloissa ja johtaa työperäisiin **tuki- ja liikuntaelinsairauksiin**.

Toistuva kosketus veden ja kosmeettisten valmisteiden kanssa voi aiheuttaa käsien ihottumaa, allergisia reaktioita, päänsärkyä ja hengityselinvaivoja.

Hengityselinvaivoja voi aiheuttaa myös ilmanvaihtojärjestelmän puutteellisuus tai puuttuminen kokonaan.

Työpaikan melu voi aiheuttaa pysyvää kuulon alenemaa tai tinnitusta. Meluisat laitteet (kuten hiustenkuivaajat) ja jopa taustamusiikki häiritsevät vuorovaikutusta ja lisäävät väsymyksen tunnetta.

Myös työtehtävien organisointi, työpaikan järjestelyt sekä pitkät ja epäsäännölliset työajat voivat vaikuttaa kampaajiin – ja muihin työntekijöihin – aiheuttamalla **työperäistä stressiä**.

Tällaiset haittatekijät vaikuttavat yleisesti työn ja elämän laatuun, ja pitkällä aikavälillä osa

synnyttäneiden tai imettävien työntekijöiden turvallisuuden ja terveyden parantamisen kannustamiseksi työssä (kymmenes direktiivin 89/391/ETY 16 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu erityisdirektiivi), sellaisena kuin se on muutettuna, s. 1.

kampaajista saattaa jopa joutua jättämään työnsä terveyshaittojen vuoksi.

1.3. Riskinarviointi: väline riskien hallinnan määrittämiseksi

Riskinarvioinnin tekeminen on lakisääteinen velvoite ja paras tapa hallita riskejä. Yleisesti ottaen riskinarviointi on mukautettava työpaikkaan ja sen erityispiirteisiin. Periaatteena on, että työnantajien pitäisi arvioida kampaamon nykyiset ja mahdolliset vaaratekijät, laatia niistä luettelo ja määrittää kunkin osalta ennaltaehkäisy- ja suojelutoimenpiteet. Työnantajan pitäisi myös keskustella havainnoistaan työntekijöiden kanssa ja laatia sopiva ennaltaehkäisy- ja suojelusuunnitelma.

Riskinarviointivelvoitetta täyttäessään työnantajien kannattaa tutustua EU:ssa ja jäsenvaltioissa käytettävissä oleviin verkkotyökaluihin. Esimerkiksi Euroopan työterveys- ja työturvallisuusviraston (EU-OSHA) kehittämästä interaktiivisesta internetpohjaisesta riskinarviointivälineestä (OiRA) saa käytännöllisiä ohjeita ja apuvälineitä kampaamoalan riskien arviointiin. Se on käytettävissä osoitteessa <https://oiraproject.eu/fr/oiratools/hairdressers>.

Käytettävissä on myös muita kansallisia riskinarviointiin liittyviä aineistoja ja sivustoja, joihin kannattaa tutustua.

Jäsenvaltiot, jolla on omat riskinarviointivälineet

- **Belgia:** Infografiikka:
 - <http://www.coiffure.org/nl/sectorinfo/preventie-welzijn>
- **Saksa:** Kampaamojen riskinarviointisovellus:
 - <https://www.bgw-online.de>

Jäsenvaltiot, joilla on oma interaktiiviseen riskinarviointityökaluun perustuva menettelynsä

- **Alankomaat:**
 - <https://healthyhairdresser.nl/>
 - <https://healthyhairdresser.nl/rie>
- **Irlanti:** BeSMART:
 - <http://www.besmart.ie>
 - <http://www.besmart.ie/supported-business-types>
- **Espanja:** *Peluquerias y centros de estética:*
 - <https://www.prevencion10.es/>
- **Ranska:** Kampaamojen interaktiivinen riskinarviointityökalu otettiin käyttöön verkossa tammikuussa 2021 yhteistyössä sairausvakuutuslaitosten kanssa. Sen lisäksi julkaistiin esite, jossa kerrottiin alan suurimmista työperäisistä riskitekijöistä

ja esitettiin keskeisiä työtaturma- ja ammattitautitilastoja.

- Työkalu: <https://www.inrs.fr/media.html?refINRS=outil75>
- Esite: <https://www.inrs.fr/media.html?refINRS=ED %206397>

Euroopan unionin ulkopuolella

- **Norja:** Norjan työsuojeluviranomaisten ylläpitämä *Risikohjelpen*: <https://risikohjelpen.arbeidstilsynet.no/>.
- **Sveitsi:** *Protection de la santé et sécurité dans la branche de la coiffure. Manuel de la solution pour la branche* – opas, jonka on oltava saatavilla kaikissa kampaamoissa.
- **Yhdistynyt kuningaskunta:** <http://www.hse.gov.uk/toolbox/> ja <https://www.hse.gov.uk/simple-health-safety/risk/steps-needed-to-manage-risk.htm>.

Riskinarviointia tehtäessä ja/tai päivitetessä voidaan ottaa huomioon useita tietolähteitä. Niitä voivat olla erityisesti työnantajien omat havainnot, kampaajien huomautukset ja ehdotukset, läheltä piti -tilanteista (eli tilanteista, jotka olisivat voineet johtaa mutta eivät onneksi johtaneet vammaan, sairauteen tai vahinkoon) opitut asiat sekä luettelo tapaturmista.

Riskinarvioinnissa määritetään riskit ja sopivat ennaltaehkäisy- ja suojelutoimet kyseisten riskien poistamiseksi tai pienentämiseksi.

Kampaamotoiminnassa on tunnistettu muun muassa seuraavia riskityyppejä ja määritetty toimenpiteitä niihin puuttumiseksi:

- biologiset riskit – hyvät hygieniakäytännöt, esimerkiksi lattioiden ja wc-tilojen säännöllinen desinfiointi
- fysikaaliset riskit – melun vähentäminen ja riittävästä valaistuksesta huolehtiminen
- kemialliset riskit – iho- ja hengitystiealtistuksen kautta tapahtuvien reaktioiden ja herkistymisen välttäminen
- sähkölaitteisiin liittyvät riskit – vain sertifioidujen laitteiden käyttäminen
- liukastumiset, kompastumiset ja kaatumiset – työpaikan ja laitteiden kunnossapidosta huolehtiminen
- palovammat ja viiltohaavat – vain sertifioidujen välineiden käyttäminen
- työperäinen stressi – työtehtävien määrittäminen selvästi jne.

Uusia vaaroja voi syntyä koska tahansa, ja joskus niihin on puututtava välittömästi. Esimerkiksi nykyisen covid-19-pandemian vuoksi työnantajien on otettava riskinarvioinneissaan huomioon entistä suurempi määrä biologisia riskejä aiheuttavia seikkoja ja otettava käyttöön lisää sääntöjä, joiden tarkoituksena on suojella työntekijöitä ja ehkäistä koronaviruksen leviämistä ⁽⁵⁾. EU-OSHA on pyrkinyt tarjoamaan työnantajille käytännön tukea julkaisemalla uudet keskeiset ohjeet koronaviruksen torjumisesta työpaikoilla ⁽⁶⁾. Ohjeet auttavat työnantajia puuttumaan työterveys- ja työturvallisuuskäytäntöihin aivan uudenlaisen terveyskriisin aikana ⁽⁷⁾. Niissä luetellaan myös saatavilla olevat kansalliset ohjeistukset eri aloille ja ammattiryhmille. Lisäksi EU-OSHA on julkaissut internetpohjaisen riskinarviointityökalun, joka auttaa tekemään työpaikoilla covid-19-riskinarvioinnin.

⁽⁵⁾ Myös kansanterveysviranomaisten asettamat säännöt.

⁽⁶⁾ Ks. luku 3.

⁽⁷⁾ Ks. myös <https://coiffure.eu/social-dialogue/official-documents/covid-19-protection-health-hairdressers>

Ei-sitovat ohjeet kampaamoalalle

On syytä huomata, että laki velvoittaa dokumentoimaan riskinarvioinnin sekä toteutettavat ennaltaehkäisy- ja suojelutoimenpiteet. Riskinarviointia koskevien asiakirjojen tulisi sisältää seuraavat tiedot:

- arvioinnin tehneen henkilön nimi ja tehtävä
- tunnistetut riskit
- tieto siitä, keihin työntekijöihin mahdollisesti kohdistuu erityisiä riskejä
- riskien pohjalta toteutetut tarpeelliset toimenpiteet
- toimenpiteistä vastaavan henkilön nimi ja tehtävä
- seuranta-aikataulu.

On erittäin suositeltavaa, että kaikki työntekijät, myös kampaajat, tutustuvat työpaikkansa pakolliseen ennaltaehkäisy-suunnitelmaan ja että heitä ohjeistetaan toimimaan päivittäin omaa ja kollegoidensa terveyttä ja turvallisuutta suojelevalla tavalla. Kampaamojen tapauksessa ohjeistus käsittää kosmeettisten valmisteiden turvallisen käsittelyn ja tapaturmien ennaltaehkäisyn.

2. Työterveyteen ja -turvallisuuteen liittyvät erityispiirteet kampaamoalalla

Alan työympäristöjen parantamiseksi työterveys- ja työturvallisuuskulmasta on suositeltavaa luoda tehtäväkierto, jotta toistuvia liikkeitä tai rasittavaa työtä voidaan mahdollisuuksien mukaan välttää. Myös ergonomia-alan tekninen kehitys on tärkeää ottaa huomioon hankittaessa uutta varustusta ja uusia työvälineitä, kalustettaessa toimitiloja tai uusittaessa niiden varustusta ⁽⁸⁾. Tapaturmien ehkäisemiseksi kampaamoissa ja turvallisen työympäristön varmistamiseksi suositellaan, että kosmeettiset valmisteet säilytetään niille soveltuvalla tavalla (viileässä tai korkeintaan huoneenlämmössä), että pullot säilytetään tiivisti suljettuina alkuperäisissä pakkauksissa ja että palovaaralliset tuotteet pidetään erillään syttyivistä aineista ⁽⁹⁾. Lisäksi suositellaan yleisiä ja yksilöllisiä suojatoimenpiteitä ⁽¹⁰⁾.

2.1. Työpaikka

Työpaikoille asetettavista turvallisuutta ja terveyttä koskevista vähimmäisvaatimuksista 30. marraskuuta 1989 annetun [direktiivin 89/654/ETY](#) ⁽¹¹⁾ (ensimmäinen direktiivin 89/391/ETY 16 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu erityisdirektiivi) liitteessä I vahvistetaan ensimmäistä kertaa käytössä olevia työpaikkoja koskevat turvallisuutta ja terveyttä varten asetettavat vähimmäisvaatimukset ja liitteessä II jo käytössä olevien työpaikkojen turvallisuutta ja terveyttä varten asetettavat vähimmäisvaatimukset.

Kummassakin liitteessä asetetaan vaatimuksia, jotka koskevat muun muassa seuraavia perusasioita: työtiloja sisältävien rakennusten vakavuus ja lujuus, sähköasennukset, hätäpoistumisreitit ja hätäpoistumistiet, palon havaitsemiseen ja palontorjuntaan käytettävät laitteet, suljettujen työtilojen ilmanvaihto sopivan huoneenlämpötilan ⁽¹²⁾ säilyttämiseksi, luonnonvalo ja keinovalo, lattiat, sisä- ja ulkokatot, ikkunat, ovet ja portit, huoneiden mitat ja huoneiden ilmatila – liikkumavapaus työpisteillä, taukotiloissa ja hygieniatiloissa. ⁽¹³⁾

Työntekijöiden työterveyden ja -turvallisuuden varmistaminen edellyttää yleisesti sitä, että työpaikan on oltava ergonominen ja hyvässä järjestyksessä. Ellei työpaikka täytä näitä vaatimuksia, on hyvin todennäköistä, että työntekijöillä ilmenee terveysongelmia.

Muiden työntekijöiden tavoin kampaajilla on säännöllisesti työperäistä stressiä ⁽¹⁴⁾, joka voi johtua suuresta työkuormasta, epäsäännöllisistä työajoista, riittämättömistä tauoista, työn liiallisesta vaativuudesta tai epäselvistä työtehtävistä. On tärkeää huomata, että stressistä pitkään kärsineillä työntekijöillä voi ilmetä mielenterveysongelmien lisäksi vakavia ruumiillisia terveyshaittoja, kuten tuki- ja liikuntaelinvaivoja.

⁽⁸⁾ Kampaamoalan työterveyden ja -turvallisuuden suojelua koskevan EU:n puitesopimuksen 5 kohdan 2 ja 3 alakohta (työpaikkojen ergonomia).

⁽⁹⁾ Kampaamoalan työterveyden ja -turvallisuuden suojelua koskevan EU:n puitesopimuksen 6 kohta (tapaturmien ennaltaehkäisy ja työturvallisuus).

⁽¹⁰⁾ Kampaamoalan työterveyden ja -turvallisuuden suojelua koskevan EU:n puitesopimuksen 8 kohta (yleiset suojelutoimenpiteet) ja 9 kohta (yksilölliset suojelutoimenpiteet).

⁽¹¹⁾ EYVL L 393, 30.12.1989, s. 1, sellaisena kuin se on muutettuna.

⁽¹²⁾ Esimerkiksi kylmässä käsiltä vaaditaan enemmän lihasvoimaa ja jänteet rasittuvat, mikä aiheuttaa laitteiden vääränlaista käsittelyä.

⁽¹³⁾ On tärkeää huomata, että yllä mainitussa direktiivissä vahvistetaan vain vähimmäisvaatimukset, ja jäsenvaltiot voivat ottaa tältä osin käyttöön tiukempia vaatimuksia.

⁽¹⁴⁾ Stressiperäisiä ongelmia käsitellään sivulla <https://osha.europa.eu/en/themes/psychosocial-risks-and-stress>

2.2. Koulutus

On tärkeää muistaa, että kampaajien on käytävä työuransa aikana – asiaan sovellettavien kansallisten sääntöjen mukaisesti – työterveys- ja työturvallisuuskursseja sekä ammattitaitoa ylläpitäviä kursseja, joilla käsitellään erilaisia aiheita, kuten ergonomisia työskentelytekniikoita. Kurssien tarkoituksena on auttaa kampaajia pärjäämään muuttuvassa työympäristössä ja arvioimaan tiettyjen tekniikoiden tai laitteiden käyttöön ja tiettyihin asentoihin ja tapoihin liittyviä riskejä.

Kurssien sisältö pitäisi muotoilla niin, että painopiste olisi käytännön seikoissa todellisessa työympäristössä, jotta kampaajat voivat varmasti hyödyntää oppimaansa säännöllisesti ja tuloksekkaasti. Sisältö voitaisiin esittää myös visuaalisina ohjeina esimerkiksi videoalustoilla, sovelluksissa, sosiaalisessa mediassa ja älypuhelimissa.

2.3. Tuki- ja liikuntaelinsairaudet

Tuki- ja liikuntaelinsairauksien tavallisimpia **oireita** ovat kipu, kutina, rannekanavaoireyhtymä, ärsytys, kuumotus, krampit, jäykkyys, heikkous ja tuntoaistin katoaminen liikkeessä. Oireita voi olla hartioissa, kyynärpäissä, ranteissa/käsissä (yläraajoissa), polvilla (alaraajoissa), niskassa ja selässä.

Tuki- ja liikuntaelinsairaudet voivat ilmetä äkillisesti, mutta yleensä ne kehittyvät vähitellen. Tyypillisessä tapauksessa työntekijä kärsii työpäivän päättyessä kivusta ja väsymyksestä, joihin kuitenkin auttaa lepo. Myöhemmin kivut voivat vaivata levosta huolimatta. Lisäksi kipu voi aiheuttaa unihäiriöitä, jotka vaikuttavat työstä suoriutumiseen. Tämän jälkeen oireet voivat aiheuttaa lyhyitä työpoissaoloja. Lopulta kivusta voi tulla pysyvää: väsyneet lihakset eivät enää toimi tehokkaasti, ja ilmenee kliinisiä oireita. Nämä ongelmat kehittyvät hitaasti, ja niiden syytä on usein vaikea määrittää. Jotta oireet eivät pahenisi ja muuttuisi pysyviksi, kampaajan kannattaa kertoa lääkärilleen tällaisista oireista heti, jos niitä ilmenee.

Tuki- ja liikuntaelinsairauksien **syitä** ovat rasittavat asennot, staattinen kuormitus ja toistuvat liikkeet.

Kampaajat työskentelevät usein rasitusta aiheuttavissa asennoissa, kuten samassa asennossa pitkän aikaa, ja viettävät pitkiä aikoja seisten epätarkoituksenmukaisissa jalkineissa. Työ vaatii myös toistuvia liikkeitä, kuten käsien nostamista jatkuvasti hartialinjan yläpuolelle, olkavarsien pitämistä koholla, sivuun nojaamista tai eteenpäin kumartumista, kaulan pitämistä kurotettuna, liiallista venyttämistä sekä ranteiden taittamista tai kiertämistä. Samojen liikkeiden toistaminen pitkän aikaa lisää tuki- ja liikuntaelinsairauksien riskiä.

Staattista kuormitusta tapahtuu, kun kehonosaa pidetään kutakuinkin samassa asennossa tietyn aikaa (yli neljä sekuntia). Tuona aikana lihakset ovat jatkuvassa rasituksessa. Tämä voi aiheuttaa hartia-, käsivarsi- ja selkävaivoja. Työskentely staattisessa asennossa voi merkitä istumista, seisomista tai kumartumista pitkän aikaa. Staattinen kuormitus on tavanomaista töissä, joissa käsivarret, kyynärpäät, ranteet ja sormet tekevät toistuvaa liikettä samalla, kun kaula ja hartiaseutu pysyvät paikallaan.

Sopiviin **ennaltaehkäisy- ja suojaustoimenpiteisiin** kuuluvat asianmukaiset työskentelykäytännöt: kampaajien pitäisi välttää pitkäaikaista työskentelyä hankalassa asennossa vaihtelemalla tehtäviä (työkierto), tekemällä vuoroin istuma- ja seisomatyötä, käyttämällä kampaajille tarkoitettua jakkaraa, vaihtamalla paikkaa asiakkaan vieressä työn eri vaiheissa, pitämällä etäisyys sopivana (ei liian lähellä, kaukana, matalalla tai

korkealla), pyytämällä asiakkaalta yhteistyötä (esimerkiksi kehottamalla tätä istumaan suurempana tai laskeutumaan hieman tuolissaan) sekä säilyttämällä hyvä ryhti ja varmistamalla peilistä, että asento on sopiva. Muita toimenpiteitä ovat tuolien ja/tai jakkaroiden säätäminen asiakkaan korkeuden mukaan, hiustenpesualtaan korkeuden säätäminen, hyvien leikkaustekniikoiden käyttö (ns. palm to palm -tekniikka) sekä hyväkuntoisten saksien ja kevyiden hiustenkuivaajien käyttäminen.

Kampaajien keinoista ehkäistä tuki- ja liikuntaelinvaivoja kerrotaan lisää muissa lähteissä⁽¹⁵⁾.

2.3.1. Työpaikan suunnittelu ja hyvät työvälineet

Tuki- ja liikuntaelinsairaudet voivat johtua myös muista syistä.

Tällaisia **syitä** voivat olla muun muassa työpaikan huono suunnittelu, kuten kulkuväylien ahtaus, esteet, työtehtävien hoitamiseen tarkoitettujen tilojen ahtaus, asiakkaiden tai kampaajien istuimien, pesualtaiden, pyörillä varustettujen jakkaroiden ja kärryjen väärä korkeus, lattioiden liukkaus sekä riittämätön ja/tai hyvin kirkas valaistus.

Väärällä korkeudella työskentely voi rasittaa kampaajan selkä-, hartia- ja niskalihaksia. Näin voi käydä, jos pesualtaat tai kampaajien tuolit eivät ole oikean korkuisia. Jos esimerkiksi niskatuki on kaukana pesualtaan takareunasta, kampaajan täytyy kurottua kohti asiakasta. Tämä voi rasittaa selkää, hartioita ja käsivarsia.

Ennaltaehkäisy- ja suojatoimenpiteet kohdistuvat moniin osa-alueisiin.

Seuraavat seikat ovat ominaisia hyvin suunnitellulle työympäristölle:

- eri alueiden toimiva sijoittelu (tavalla, joka mahdollistaa liikkumisen sujuvasti eri alueiden välillä)
- riittävät ja hyvin organisoidut tilat, jotta työpisteillä on mahdollista liikkua vapaasti
- hyvä valaistus (riittävä muttei liian kirkas)
- asianmukainen lattia (vakaa, tasainen, ei liukas, esteetön)
- hyvä ilmanvaihto
- sopiva ja tasainen lämpötila
- taukuhuone sekä tuotevarasto, johon on helppo päästä.

Myös hyvät kalusteet ovat tärkeitä. Niihin kuuluvat

- säädettävät istuimet asiakkaille
- pesualtaat, joiden korkeutta voi säätää, joiden ympäri voi liikkua ja jotka voi asettaa diagonaaliseen asentoon
- ergonominen tuoli ja pesuallas pesupisteellä (niskatuen on oltava sellaisella etäisyydellä pesualtaan takareunasta, ettei kampaajan tarvitse juurikaan kurottautua asiakasta kohti)
- pyörillä varustetut jakkarat, joiden korkeutta voi säätää ja joiden istuinosa voi kallistaa hieman eteenpäin, jolloin selkäranka pysyy luonnollisessa asennossa, sekä pyörillä varustetut kärryt, joiden korkeus on säädettävissä.

Hyviin työvälineisiin kuuluvat

- ergonomiset saksit, joissa on tuki sormille ja jotka on suunniteltu varta vasten oikea- tai vasenkätiselle käyttäjälle

⁽¹⁵⁾ Lähteet: Verhamme, M., "A close shave", *Transnational ESF Project – Final report – phase 1*, Coiffure, Ghent, 2014 (<https://www.videncenterforfrisorer.dk/wp-content/uploads/dokumenter/rapporter/A%20close%20shave.%20January%20March%202014%20TRANSNATIONAL%20ESF%20PROJECT.pdf>); Coiffure, *Fiches Take Care of Yourself! – Skin prevention and ergonomics for hairdressers*, Coiffure, Ghent (https://www.febelhair.org/sites/default/files/ubk-fiches-zorg_voor_jezelf-en-lr.pdf).

- kevyt ja langaton hiustenleikkukone, jossa on ovaalinmuotoinen kädensija
- kevyt hiusharja, jossa on riittävän pitkä ja liukumaton varsi, ja ergonominen hiustenkuivain (mahdollisimman kevyt ja hiljainen sekä varta vasten oikea- tai vasenkätiselle käyttäjälle valmistettu), jossa on lieriön- tai ovaalinmuotoinen, mahdollisimman vähän tärinää tuottava kädensija.

Työvälineiden kunnossapidon puutteet ja vaurioituneiden välineiden vaihtamatta jättäminen lisäävät rasittavista asennoista, ponnistelusta, toistoliikkeistä yms. aiheutuvien tuki- ja liikuntaelinvammojen riskiä.

2.4. Ihotaudit

Kosketusihottuman (ärsytyskosketusihottuman ja allergisen kosketusihottuman) tavanomaisimpia **oireita** ovat ihon kuivuus, punaiset läikät, kutina, ihon hilseily, haavaumat/rakkulat, kipu ja ihon halkeilu.

Ihottuma on ihon tulehdusreaktio (inflammaatio), joka johtuu eri syistä. Se ei ole tarttuvaa (eikä bakteerien, sienten tai virusten aiheuttamaa), eikä se voi siirtyä henkilöstä toiseen. Vaurioitunut iho on kuitenkin altis infektioille.

Kosketusihottumaa (dermatiittia) on kahdenlaista: ärsytyksestä johtuvaa ja allergista.

Kosketusihottumaa **aiheuttavat** kosteus ja kosmetiikkatuotteet, erityisesti hiusten pesu ilman käsineitä, jolloin iho joutuu kosketuksiin kosmeettisten valmisteiden (kuten sampoon, hiusvärien ja hiustenhoitoaineiden) kanssa, sekä säännöllinen saksien ja hiustenleikkukoneen käyttö.

Käsien inflammaatio johtuu yleensä siitä, että iho ärtyy lyhytaikaisesta altistumisesta vahvoille kosmetiikkatuotteille, kuten vaalennus- ja väriaineille, (etupäässä) toistuvasta altistumisesta ärsyttävillä aineilla ja nestemäisten tuotteiden tai mietojen kosmetiikkatuotteiden, kuten sampoon ja saippuan, usein toistuvasta käytöstä.

Yksi ihottuman tärkeimmistä syistä on käsien jatkuva kastuminen. Kampaajilla on tavanomaista suurempi riski saada iho-ongelmia, jos heidän kätensä ovat märät yli kahden tunnin ajan päivässä, jos heidän kätensä kastuvat useita kertoja päivässä tai jos he pesevät asiakkaiden hiuksia sampoolla yli kymmenen kertaa päivässä.

2.4.1. Ennaltaehkäisy- ja suojaustoimenpiteet

2.4.1.1. Ihon asianmukainen suojaus

Ihoa suojataan käyttämällä kosmeettisia valmisteita, jotka suojaavat parhaalla tavalla työntekijöiden terveyttä ja turvallisuutta, ja ellei tuotteita voida korvata käyttämällä tuotteita, jotka aiheuttavat vähiten altistusta, ja vaihtelemalla tehtäviä. Märillä ja kuivilla käsillä tehtävää työtä on suositeltavaa tasapainottaa mahdollisuuksien mukaan, jotta kädet eivät olisi toistuvasti pitkään märät ja altistuisi ihoa ärsyttävillä aineilla. Lähtökohtaisesti kampaajien on suositeltavaa käyttää mietoa saippuaa ja käsivoidetta (joissa ei ole väriaineita eikä hajusteita), nikkelittömiä työvälineitä⁽¹⁶⁾ ja talkittomia

⁽¹⁶⁾ Lähteet: Verhamme, M., "A close shave", *Ergonomics for Start-up Hairdressers – Transnational ESF project*, Coiffure, Ghent, 2015 (<https://www.febelhair.org/sites/default/files/ergonomie-2015-en-lr.pdf>); Coiffure, *Fiches Take Care of Yourself! – Skin prevention and ergonomics for hairdressers*, Coiffure, Ghent (https://www.febelhair.org/sites/default/files/ubk-fiches-zorg_voor_jezelf-en-lr.pdf); Verhamme, M., "A close shave", *Transnational ESF Project – Final report – phase 1*, Coiffure, Ghent, 2014

käsineitä ⁽¹⁷⁾ (sopivia kertakäyttöisiä tai uudelleen käytettäviä käsineitä), poistaa sormukset ja rannekorut työn ajaksi ja leikata hiukset ennen niiden värjäämistä.

Kuiva- ja märkätyön vuorottelun lisäksi kampaajat voivat suojella käsiään vapaa-ajallaan käyttämällä lämpimiä käsineitä liikkueessaan talvella ulkona, käyttämällä suojakäsineitä kotona tehdessään töitä, joissa kädet kastuvat, ja hoitamalla käsien ihovauriot heti hygieenisellä tavalla.

Käsivoiteet: Neutraalien, kosteuttavien iho-voiteiden käyttöä suositellaan. Voiteissa ei saisi olla väriaineita tai hajusteita, sillä ne voivat aiheuttaa allergiaa. Jokaisella työntekijällä pitäisi olla oma voide, tai voiteen on oltava annostelijassa, jotta voidaan välttää työntekijöiden välinen ristikontaminaatio.

Käsineet (kertakäyttöiset tai uudelleen käytettävät tehtävän mukaan): Vain oikeanlaiset käsineet suojaavat käsiä. Joissakin työtehtävissä on parempi käyttää kertakäyttökäsineitä – jotka ovat hyvin ohuita ja yleensä miellyttävämpiä – kun taas toisiin tehtäviin sopivat paremmin uudelleen käytettävät, paksummat käsineet. Kaikkien käsineiden tulisi olla lateksittomia.

Kertakäyttökäsineet: Koska käsineiden käyttö on tärkein keino torjua iho-ongelmia, kertakäyttökäsineitä tulisi käyttää aina sekoitettaessa, levitettäessä ja huuhdeltaessa hiusvärejä ja värihuuhteluaineita, levitettäessä, sekoitettaessa ja huuhdeltaessa vaalennusaineita, valmisteltaessa, levitettäessä, neutraloitaessa ja huuhdeltaessa permanenttiaineita sekä muutoin hiusten pesun ja huuhtelun yhteydessä.

Kosteilla käsillä työskentelyä yli 30 minuutin ajan ei suositella. Kun yli puolet työpäivästä kuluu hiusten pesuun tai huuhteluun, iho hyvin todennäköisesti kuivuu. Siksi näitä tehtäviä hoitaessaan kampaajien on suositeltavaa käyttää pitkävartisia (lateksittomia) kertakäyttökäsineitä, jotka peittävät ranteen ja käsivarren (käsineen ihannepituus varresta sormenpäihin on 30 cm), jotta niiden sisään ei pääse valumaan nestettä. Käsineiden tulisi olla kauttaaltaan talkittomia ja pehmeitä.

Kampaajien kannattaa myös käyttää vedenpitävien käsineiden alla ohuita puuvillakäsineitä, jotka imevät hikeä.

Uudelleen käytettävät käsineet: Kampaajille tyypillisen ihottuman välttämiseksi kampaajien pitäisi käyttää myös paksumpia, uudelleen käytettäviä käsineitä puhdistessaan ja desinfioidessaan työvälineitään, pesualtaita, lattiaita jne.

Käsineet ovat henkilökohtaisia, eikä niitä pidä lainata muille. Käsineet tulee riisua oikein. Käsineiden sisäpinnan täytyy olla kuiva ennen kuin ne puetaan päälle uudelleen.

Käsineiden käyttöön liittyviä vinkkejä:

- Osta oikean mallisia ja kokoisia käsineitä (pieni/keskikoko/suuri).
- Pue käsineet vain puhtaisiin ja kuiviin käsiin.
- Poista korut.
- Rasvaa kädet riisuttuasi käsineet.
- Älä käytä kertakäyttökäsineitä uudelleen.
- Tehdessäsi märkätöitä taita käsineiden varret.

2.4.1.2. Työpaikan suunnittelu

Kampaamossa pitäisi olla aineiden sekoittamista varten erillinen työpiste, joka on suurelta osin muusta kampaamosta erotettu tila.

⁽¹⁷⁾ (https://www.febelhair.org/sites/default/files/esf-project-eng_def-hr-zonder_afloop-printer.pdf).
Ks. *PPE Regulation Guidelines - Guide to application of Regulation EU 2016/425 on personal protective equipment* (<https://ec.europa.eu/docsroom/documents/29201>) ja neuvoston direktiivi 89/656/ETY, annettu 30 päivänä marraskuuta 1989, työntekijöiden työpaikalla käyttämille henkilönsuojaimille turvallisuutta ja terveyttä varten asetettavista vähimmäisvaatimuksista.

2.4.1.3. Allergisoimattomat työvälineet

Jotkut ovat allergisia nikkelille ja saavat allergisia reaktioita, kun iho joutuu kosketuksiin nikkeliä sisältävien korujen tai työvälineiden kanssa. Kampaajat voivat olla allergisia nikkelille jo ennen työn aloittamista, mutta allergia voi puhjeta myös myöhemmin (ne, jotka ovat allergisia jollekin aineelle, saavat herkästi myös muita allergioita). Kampaamoissa nikkeliä voi olla ruostumattomasta teräksestä valmistetuissa työvälineissä, kuten saksissa ja hiusneuloissa, minkä vuoksi allergiset kampaajat ovat vaarassa saada ihoärsytystä ja allergisia reaktioita.

Kampaajien on suositeltavaa poistaa sormukset ja rannekorut työpäivän ajaksi, sillä korut estävät heitä pesemästä ja kuivaamasta käsiään kunnolla, mitä märkätöiden tekeminen puolestaan usein vaatii. Lisäksi korujen alle voi kertyä kosteutta ja kosmetiikkaa, mikä voi aiheuttaa iho-ongelmia.

Lisätietoja ihotaudeista on saatavana muista lähteistä ⁽¹⁸⁾ ⁽¹⁹⁾.

2.5. Hengityselinvaivat

Kampaajilla voi esiintyä hengityselinvaivoja, jotka johtuvat altistumisesta kosmeettisten valmisteiden, kuten hiusvärien, vaalennusaineiden, suoristusaineiden, hiuslakkojen, tuoksuja ja parfyymien sisältämille aineille. Tällainen altistus voi aiheuttaa allergisen reaktion hengitysteissä ja erilaisia oireita, kuten yskää, hengitysteiden vinkumista, hengenahdistusta, aivastelua, hengitysteiden ahtautumista ja astmaa.

On huomattava, että hengityselinvaivat kehittyvät henkilön altistuttua toistuvasti ja pitkän aikaa pienille määrille kyseisiä aineita. Oireita voi ilmetä kyseisen aineen käytön jälkeen, ja puutteellinen ilmanvaihto pahentaa niitä. Ajan mittaan, kun kampaaja on herkistynyt tietylle aineelle, kertaluonteinen altistuminen voi laukaista oireet, vaikka aineen määrä olisi hyvin pieni, pienempi kuin yliherkkyytilan alun perin aiheuttanut määrä. Yliherkkyydestä kärsivän henkilön terveydentila usein paranee, kun hän on poissa töistä.

Ennaltaehkäisy- ja suojatoimenpiteisiin kuuluvat muun muassa riskien arviointi, korvaamisperiaatteen noudattaminen ja hyvä ilmanvaihto.

Kuten kohdassa 1 todetaan, työnantajien on tehtävä riskinarviointi, jossa määritetään työssä käytettävät tai työssä syntyvät aineet, jotka voivat aiheuttaa hengityselinvaivoja, ja selvitettävä, kenelle ne voivat aiheuttaa haittaa ja millä tavalla. Tämän pohjalta kampaamoissa pitäisi ottaa käyttöön tuotteita, jotka suojaavat mahdollisimman tehokkaasti työntekijöiden terveyttä ja turvallisuutta, tai korvaamisperiaatteen mukaisesti pienimmän altistuksen aiheuttavia tuotteita. Ellei korvaaminen onnistu, työnantajien on pohdittava, miten altistumista voidaan ehkäistä, ja minimoitava altistavan aineen pitoisuus, altistusaika, altistumistiheys ja altistuvien työntekijöiden määrä. Siksi riskinarvioinnissa tulisi esittää, miten altistusta voidaan ehkäistä muuttamalla työprosessia (aerosolien ja höyryjen syntymisen välttäminen, hyvän ilmanvaihtojärjestelmän asentaminen altistuksen torjumiseksi sekä muut työpaikan järjestelyt, kuten erilliset alueet aineiden sekoittamista

⁽¹⁸⁾ Lähteet: Verhamme, M., "A Close Shave", *Transnational ESF Project – Final report – phase 1*, Coiffure, Ghent, 2014 (<https://www.videncenterforfrisorer.dk/wp-content/uploads/dokumenter/rapporter/A%20close%20shave.%20January%20March%202014%20TRANSNATIONAL%20ESF%20PROJECT.pdf>); Coiffure, *Fiches Take Care of Yourself! – Skin prevention and ergonomics for hairdressers*, Coiffure, Ghent.

⁽¹⁹⁾ Lähde: "SafeHair 1 and 2: Skin protection in hairdressing work" osoitteessa <https://www.safehair.eu/safehair/homepage>, myös lääketieteellinen viiteasiakirja: https://www.safehair.eu/fileadmin/user_upload/documents/Documents/Grundlagendokument/Occupational_Skin_Diseases_in_hairdressing_EN.pdf

varten).

Kampaajien on suositeltavaa käyttää vaalennusaineita, jotka eivät tuota kaasuja, ja pumppupulloissa olevia sprayaineita (ilman ponnekaasua) sekä laimentaa tiivistetyt tuotteet (kuten sampoot ja väriaineet) oikealla tavalla.

Altistumista ja terveysongelmia on suositeltavaa seurata ja arvioida uudelleen säännöllisesti. Jos työ aiheuttaa hengityselinvaivoja, on aloitettava lääkärintarkastukset. Havainnoista on suositeltavaa pitää kirjaa, ja työntekijöitä ja/tai heidän edustajiaan tulisi kuulla erityisesti arvioitaessa työssä ilmeneviä riskejä, altistumista ja hengityselinvaivoja, korvattaessa aineita, valittaessa henkilösuojaimia ja käsiteltäessä seurannan, kuten terveysseurannan, tuloksia. On huomattava, että lateksialtistus voi aiheuttaa joillekin työntekijöille ihottumaa, urtikariaa, kutinaa, nenä-, silmä- tai poskiontelo-oireita, lateksiallergiaa⁽²⁰⁾ tai astmaa.

Lisätietoja ihotaudeista on saatavana muista lähteistä⁽²¹⁾.

2.6. Työpaikan melusta johtuva tinnitus, kuulovaurio ja väsymys

Pitkäaikainen altistuminen voimakkaalle melulle²² voi aiheuttaa tinnitusta (soivaa, viheltävää, surisevaa tai humisevaa ääntä korvissa) tai heikentää kuuloa, mikä aiheuttaa paljon kärsimystä ja voi aiheuttaa unihäiriöitä. Kuulon heikkenemisessä voi olla kyse pysyvistä kuulovaurioista, jonka voi aiheuttaa myös hyvin voimakas äkillinen ääni.

Työpaikan kova melu, joka kampaamojen tapauksessa johtuu kovaäänisistä laitteista (kuten hiustenkuivaajista) ja taustamusiikista, voi myös vaikeuttaa varoitusmerkkien havaitsemista. Lisäksi ihmiset eivät usein kiinnitä juurikaan huomiota ympäristöönsä, mikä voi aiheuttaa turvallisuusriskejä ja loukkaantumisvaaran. Melu vaikeuttaa myös kommunikointia, mikä lisää väsymyksen tunnetta.

Taustamelun vaimentaminen esimerkiksi musiikin voimakkuutta säätämällä helpottaa puhumista, muiden kuuntelemista ja keskustelun seuraamista.

Kampaajan on hyvä miettiä, aiheuttaako melu ongelmia ja pystyykö hän puhumaan normaalisti kahden metrin päässä olevien kollegoidensa kanssa. Ellei laitetta ole mahdollista hiljentää, se tulisi vaihtaa toiseen, hiljaisempaan laitteeseen tai kampaamon tulisi siirtyä toisenlaiseen, hiljaisempaan prosessiin sekä rajoittaa työntekijöiden meluisassa tilassa viettämää aikaa.

⁽²⁰⁾ Vaarana on myös asiakkaan sama 1-typin allerginen reaktio (sokki).

⁽²¹⁾ Lähde: Euroopan työterveys- ja työturvallisuusvirasto, "Respiratory sensitisers", *Facts* 39: <https://osha.europa.eu/en/publications/factsheet-39-respiratory-sensitisers/view>

⁽²²⁾ Asiaan sovelletaan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2003/10/EY, annettu 6 päivänä helmikuuta 2003, terveyttä ja turvallisuutta koskevista vähimmäisvaatimuksista työntekijöiden suojelemiseksi altistumiselta fyysikaalisista tekijöistä (melu) aiheutuville riskeille (seitsemästoista direktiivin 89/391/ETY 16 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu erityisdirektiivi), sellaisena kuin se on muutettuna (EUVL L 42, 15.2.2003, s. 38).

Hyödyllisiä linkkejä

Työmarkkinaosapuolten julkaisemia esitteitä

Verhamme, M., "A close shave", *Ergonomics for Start-up Hairdressers – Transnational ESF project*, Coiffure, Ghent, 2015: <https://www.febelhair.org/sites/default/files/ergonomie-2015-en-lr.pdf>.

Verhamme, M., "A close shave", *Preventing Skin Complaints for Start-up Hairdressers – Transnational ESF project*, Coiffure, Ghent, 2015: <https://www.febelhair.org/sites/default/files/huidpreventie-2015-en-lr.pdf>.

Coiffure, *Fiches Take Care of Yourself! – Skin prevention and ergonomics for hairdressers*, Coiffure, Ghent: https://www.febelhair.org/sites/default/files/ubk-fiches-zorg_voor_jezelf-en-lr.pdf.

Verhamme, M., "A close shave", *Transnational ESF Project – Final report – phase 1*, Coiffure, Ghent, 2014: https://www.febelhair.org/sites/default/files/esf-project-eng_def-hr-zonder_afloop-printer.pdf.

SafeHair, "SafeHair 1 and 2" (työmarkkinaosapuolten hanke, joka koskee ihon suojaamista kampaamotyössä): <https://www.safehair.eu/safehair/homepage/>.

ErgoHair, *Cut to the Chase! – Ergonomic tips for the employer*, EU Project ErgoHair VS/2017/0077: <https://www.ergohair.eu/wp-content/uploads/ERGOHAIR-EMPLOYERS-2019-ENG.pdf>.

ErgoHair, *Cut to the Chase! – Ergonomic tips for the employee*, EU Project ErgoHair VS/2017/0077: <https://www.ergohair.eu/wp-content/uploads/ERGOHAIR-EMPLOYEES-2019-ENG.pdf>.

ErgoHair, *Cut to the Chase! – Ergonomic tips for education and training*, EU Project ErgoHair VS/2017/0077: <https://www.ergohair.eu/wp-content/uploads/ERGOHAIR-EDUCATION-2019-ENG.pdf>.

Työmarkkinaosapuolten tutkimuksia

ErgoHair, *Musculoskeletal Health of Hairdressers – Protection of occupational health and safety at workplace*, 2019 (lääketieteellinen viiteasiakirja): <https://www.ergohair.eu/wp-content/uploads/ERGOHAIR-MEDICAL-REFERENCE-DOCUMENT-2019-ENG.pdf>.

Sonsmann, F., Braumann, A., Wilke, A., Malte John, S. & Wulfhorst, B., *Occupational Skin Diseases in the Hairdressing Trade*, University of Osnabrück (lääketieteellinen viiteasiakirja): https://www.safehair.eu/fileadmin/user_upload/documents/Documents/Grundlagendokument/Occupational_Skin_Diseases_in_hairdressing_EN.pdf.

Skoufi, G. I., Nena, E., Kostikas, K., Lialios, G. A., Constantinidis, T. C., Daniil, Z. & Gourgoulialis, K., "Work-related respiratory symptoms and airway disease in hairdressers", *International Journal of Occupational and Environmental Medicine*, vol. 4, 2013, s. 53–60.

Dulon, M., Peters, C., Wendeler, D. & Nienhaus, A., "Trends in occupational airway diseases in German hairdressers: Frequency and causes", *American Journal of Industrial Medicine*, vol. 54, 2011, s. 486–493.

Jäsenvaltioiden esimerkit

ErgoHair, *Good Practice Examples*: <https://www.ergohair.eu/wp-content/uploads/ERGOHAIR-GOOD-PRACTICE-EXAMPLES-2019-ENG.pdf>.

"A close shave" (hollanninkielinen video, jossa englanninkielinen tekstitys): <https://www.youtube.com/watch?v=Fhi4cXg7gqM>.

"Healthy Hairdresser": <https://healthyhairdresser.nl/>.

Euroopan työterveys- ja työturvallisuusviraston julkaisuja

OSHWiki:

[https://oshwiki.eu/wiki/Occupational_Safety_and_Health_Administration_\(OSHA\)](https://oshwiki.eu/wiki/Occupational_Safety_and_Health_Administration_(OSHA)).

Psykososiaaliset riskit ja stressi työssä: <https://osha.europa.eu/en/themes/psychosocial-risks-and-stress>.

E-facts 34 – Risk assessment for hairdressers: <https://osha.europa.eu/en/publications/e-fact-34-risk-assessment-hairdressers>.

Kampaajien tuki- ja liikuntaelinten terveys: <https://osha.europa.eu/en/publications/musculoskeletal-health-hairdressers/view>.

Occupational Health and Safety in the Hairdressing Sector (kampaamoalan terveysriskejä koskeva raportti): <https://osha.europa.eu/en/publications/occupational-health-and-safety-hairdressing-sector/view>.

Interaktiivinen internetpohjainen riskinarviointiväline (OiRA)

"Miten riskinarviointi tehdään?": <https://oiraproject.eu/en/how-carry-out-risk-assessment>.

OiRA-työkalut (kampaamoala): https://oiraproject.eu/en/aira-tools?text=&field_sector_category%5B1192%5D=1192&sort=date.

COVID-19-pandemiaan liittyvät kysymykset

"COVID-19 – Takaisin työpaikalle – Työpaikkojen mukauttaminen ja työntekijöiden suojele": https://oshwiki.eu/wiki/Covid-19_%E2%80%93_Takaisin_ty%C3%B6paikalle_-_Ty%C3%B6paikkojen_mukauttaminen_ja_ty%C3%B6ntekij%C3%B6iden_suojelu.

OiRA tool – COVID-19 revision: <https://oiraproject.eu/aira-tools/eu/covid-19/covid-19-revision>.

"COVID-19 – Protection of the Health of Hairdressers": <https://coiffure.eu/social-dialogue/official-documents/covid-19-protection-health-hairdressers>.

YHTEYDENOTOT EU:HUN

Käynti tiedotuspisteessä

Euroopan unionin alueella toimii satoja Europe Direct - tiedotuspisteitä. Lähimmän tiedotuspisteen osoite löytyy osoitteesta https://europa.eu/european-union/contact_fi.

Puhelimitse tai sähköpostitse

Europe Direct - palvelu vastaa Euroopan unionia koskeviin kysymyksiin. Voit ottaa yhteyttä tähän palveluun

- soittamalla maksuttomaan palvelunumeroon 00 800 6 7 8 9 10 11 (jotkin operaattorit voivat periä puhelumaksun)
- soittamalla puhelinumeroon + 32 22999696
- sähköpostitse: https://europa.eu/european-union/contact_fi.

TIETOA EU:STA

Verkossa

Tietoa Euroopan unionista on saatavilla kaikilla EU:n virallisilla kielillä Europasivustolla, https://europa.eu/european-union/index_fi.

EU:n julkaisut

EU:n ilmaisia ja maksullisia julkaisuja voi ladata osoitteesta <https://op.europa.eu/fi/web/general-publications/publications>. Ilmaisia julkaisuja on mahdollista saada usean kappaleen erinä ottamalla yhteyttä Europe Direct -palveluun tai paikalliseen tiedotuspisteeseen (ks. https://europa.eu/european-union/contact_fi).

EU:n lainsäädäntö ja siihen liittyvät asiakirjat

EU:n koko lainsäädäntö vuodesta 1952 ja muuta tietoa EU:n oikeudesta on saatavilla kaikilla virallisilla kielillä EUR-Lex-tietokannassa osoitteessa <http://eur-lex.europa.eu>.

EU:n avoin data

EU:n data-aineistoja on saatavilla EU:n avoimen datan portaalien (<http://data.europa.eu/euodp/fi>) kautta. Dataa voi ladata ja käyttää ilmaiseksi sekä kaupallisiin että ei-kaupallisiin tarkoituksiin.

Publications Office
of the European Union